

Záznam

z mimořádného zasedání Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR, konaného dne 1. února 2021 prostřednictvím videokonference

Program:

1. **Materiál k projednání**
- 1.1 **Návrh zákona o mimořádném příspěvku zaměstnanci při nařízené karanténě a o změně občanského soudního řádu**
2. **Různé**

Příloha:

- Stanovisko SP ČR k návrhu zákona

Průběh jednání

Jednání zahájil a řídil předseda vlády a předseda RHSD ČR Ing. Andrej Babiš (dále jen „předsedající“), který v úvodu přivítal účastníky a stručně představil téma mimořádné plenární schůze.

Bod 1.1 Návrh zákona o mimořádném příspěvku zaměstnanci při nařízené karanténě a o změně občanského soudního řádu

Ministryně práce a sociálních věcí Dipl.-Pol. Jana Maláčová, MSc. zdůraznila, že cílem navrhované práce kompenzačního bonusu pro zaměstnance v karanténě je zvýšení motivace k zodpovědnému chování, testování a trasování potenciálně rizikových kontaktů. První varianta řešení popsaná v předloženém materiálu proto předpokládá vyplácení příspěvku ve výši 250 Kč po dobu deseti dnů, druhá varianta zvýšení nemocenské na 90 % vyměřovacího základu a třetí příspěvek ve výši 500 Kč po dobu deseti dnů s tím, že výše součtu náhrady mzdy a vyplaceného příspěvku by nesměla přesáhnout průměrnou mzdu zaměstnance.

Člen Národní ekonomické rady vlády Mgr. Daniel Prokop upozornil, že v ČR je jeden z nejnižších poměrů náhrady mzdy v nemoci k průměrné mzdě v rámci OECD při současném vysokém počtu úmrtí v souvislosti s epidemií koronaviru. Realizovaným průzkumem bylo zjištěno, že finanční motivace zvyšuje ochotu nechat se testovat a podílet se na trasování z 33 % při současném stavu až na 47 % při příspěvku ve výši 500 Kč za den karantény. Proto podpořil přijetí druhé nebo třetí varianty představené ministryní práce a sociálních věcí.

Prezident SP ČR Ing. Jaroslav Hanák vyjádřil nesouhlas SP ČR se zavedením karanténního příspěvku i s možností zvýšení náhrady mzdy v nemoci, a to ve všech třech navržených variantách. Ze strany podnikatelů dochází k pravidelnému testování zaměstnanců i využívání práce z domova, stát by se proto měl soustředit hlavně na dodržování již nastavených opatření a nepřenášet na zaměstnavatele další nové povinnosti.

Viceprezident SP ČR Mgr. Jan Rafaj, MBA uvedl, že předložený návrh je jen dílčím opatřením, jež neřeší celkový stav. Většina těch, kteří odmítají testování, tak nečiní z ekonomických důvodů, ale vzhledem k celkové nedůvěře. Testování je třeba více rozšířit, a to zejména ve školách, kde by mělo docházet k pravidelnému testování dětí i učitelů v pravidelných týdenních intervalech. Vyzval rovněž stát k alespoň dílčí úhradě za testy realizované v podnicích, protože aktuálně nastavený systém, kdy jsou náklady na testování daňově uznatelným výdajem, není pro mnoho podnikatelů s nízkými příjmy využitelný.

Předsedající upozornil, že vzhledem ke kapacitě cca 250 tisíc testů denně není v rozsahu testování problém, ten je třeba spatřovat v zájmu obyvatel o testování, k jehož zvýšení by měl přispět představený návrh.

K dotazu předsedajícího ministryně práce a sociálních věcí Dipl.-Pol. Jana Maláčová, MSc. doplnila, že v případě shody a využití režimu legislativní nouze je možné zákon schválit během tří týdnů a následující den po jeho schválení může nabýt účinnosti.

Prezident KZPS ČR Jan Wiesner uvedl, že stanovisko KZPS ČR je ve shodě se stanoviskem SP ČR, a upozornil na reálnou možnost zneužívání takto nastavených kompenzací i vzhledem k nejasným pravidlům stanoveným pro praktické lékaře při vyplňování elektronických potvrzení pracovní neschopnosti.

Místopředsedkyně vlády a ministryně financí JUDr. Alena Schillerová, Ph.D. připomněla, že vzhledem k předpokládaným nákladům by přijetí návrhu znamenalo nutnost přijmout další novelu zákona o státním rozpočtu. Se snahou o pozitivní motivaci k testování lze jednoznačně souhlasit, průzkum prezentovaný členem Národní ekonomické rady vlády Mgr. Danielem Prokopem však nereflktuje jiné možné překážky, jež lidem brání ve větším zájmu o testování. Jak bylo zmíněno, při nastavení podpory na maximální hranici 500 Kč za den nedosáhne míra ochoty nechat se testovat ani 50 %, proto se lze domnívat, že existují jiné podstatné překážky v testování, jimiž bychom se měli primárně zabývat.

Člen Národní ekonomické rady vlády Mgr. Daniel Prokop upřesnil, že příspěvek po dobu karantény rozhodně nevyřeší představený problém, jedná se však alespoň o dílčí opatření ke zvýšení pozitivní motivace lidí.

Předsedající uvedl, že nosnou myšlenkou předloženého návrhu je snaha o řešení strachu lidí ze ztráty příjmu v případě pozitivního výsledku testu. Navržené opatření by přitom mělo být účinné jen po nezbytně nutnou dobu přibližně 3 až 4 měsíce. Na základě vystoupení viceprezidenta SP ČR Mgr. Jana Rafaje, MBA podpořil možnost částečné úhrady nákladů na antigenní testování realizované v podnicích.

Prezident HK ČR Ing. Vladimír Dlouhý, CSc. podpořil stanovisko prezentované zaměstnavateli s tím, že zavedení motivačního příspěvku by vedlo k jeho zneužívání a opakovanému potvrzování karantény. Připomněl rovněž etický problém, kdy by lidé nakažení nemocí Covid-19 dostávali vyšší příspěvky, než lidé s jinými, mnohdy závažnějšími diagnózami.

Předseda ČMKOS Josef Středula vyslovil souhlas s názorem, že za neochotou lidí nechat se testovat stojí především obavy ze ztráty příjmu při nařízení karantény, a za nejlepší řešení označil zvýšení nemocenské na omezenou dobu cca do června letošního roku s možností prodloužení v závislosti na vývoji situace. Tímto řešením se nezvýší administrativa, zvýšená nemocenská by se však měla vztahovat na všechny nemoci bez rozdílu. Náklady na takové řešení lze odhadnout na zhruba 500 mil. Kč s tím, že všechny náklady s tím spojené by měly být zaměstnavatelům kompenzovány. Zvýšením nemocenské a větší ochotou lidí být v karanténě by se pak při snížení tempa šíření epidemie a poklesu nemocnosti paradoxně mohlo dosáhnout i snížení nákladů.

Poradce předsedy vlády prof. MUDr. Roman Prymula, CSc. Ph.D. připomněl, že bez zvýšení motivace k testování nebude možné epidemii zvládnout. K větší ochotě k testování by vedle navrženého opatření mohlo přispět i zavedení snadněji proveditelných testů ze slin.

Místopředsedkyně vlády a ministryně financí JUDr. Alena Schillerová, Ph.D. navrhla přijetí speciální sociální dávky pro osoby pobírající přídatky na děti s tím, že takové řešení by bylo cíleně zaměřeno na nízkopříjmové skupiny obyvatelstva a přitom rozpočtově přijatelnější, než diskutované návrhy.

Předseda ASO Bohumír Dufek vyzval zaměstnavatele, aby podpořili vládu ve snaze zvýšit motivaci lidí k testování a trasování, a vedle poklesu příjmu způsobeného pobíráním náhrady mzdy v době nemoci upozornil i na obdobnou situaci při ošetřování člena rodiny.

Rovněž předsedkyně Odborového svazu zdravotnictví a sociální péče ČR Bc. Dagmar Žitníková podpořila zvýšení nemocenské jako nejjednodušší řešení, jež by mohlo přinést potřebné omezení šíření epidemie. Největší problém pro zdravotnický systém nyní představuje šíření nových mutací koronaviru a s tím související těžké případy i mladších ročníků bez jiných závažnějších diagnóz.

Ministryně práce a sociálních věcí Dipl.-Pol. Jana Maláčová, MSc. reagovala na některé přednesené argumenty a zdůraznila, že všechny představené návrhy jsou postavené na bázi infekčních chorob, tedy s cílem zamezení jakékoliv infekce. Náklady na zavedení jednotlivých variant jsou při průměrném množství 50 tisíc karantén vyčísleny na 125 mil. Kč měsíčně při příspěvku ve výši 250 Kč denně a 200 mil. Kč měsíčně při příspěvku ve výši 500 Kč. Zvýšení nemocenské by znamenalo náklady přibližně 2,3 mld. Kč za měsíc.

Místopředseda vlády, ministr průmyslu a obchodu a ministr dopravy doc. Ing. Karel Havlíček, Ph.D. MBA zdůraznil, že konkrétní přínos navržených opatření je třeba ještě precizovat, stejně jako postavení osob samostatně výdělečně činných nebo těch, kteří již v karanténě byli bez jakéhokoliv zvláštního příspěvku.

Prezident SP ČR Ing. Jaroslav Hanák zopakoval, že primárně by měla být řešena největší ohniska šíření epidemie, mezi něž patří školy a nemocnice, spolu se šířením v rámci rodin. Při zvažovaném zavedení příspěvku se zaměstnavatelé obávají vysoké míry jeho zneužívání.

Člen Integrovaného centrálního řídicího týmu plk. Ing. Petr Šnajdárk blíže popsal současný stav trasování kontaktů a označil za problematickou skutečnost, že mnoho lidí odmítá hlásit své kontakty zejména v pracovní oblasti.

Předseda OS KOVO Jaroslav Souček připomněl stanovisko odborové strany podporující snahu o zvýšení nemocenské s cílem zvýšení motivace k testování.

Viceprezident SP ČR Mgr. Jan Rafaj, MBA připomněl výsledky prezentovaného průzkumu, dle něhož zvýší přijetí návrhu ochotu nechat se testovat jen o několik procentních bodů. K dotazu předsedajícího dále uvedl, že zaměstnavatelé jsou ochotni o návrzích debatovat, což dokládá i účast na tripartitním jednání s Ministerstvem práce a sociálních věcí dne 29. ledna 2021, klíčové však je, aby diskuse směřovala k přijetí komplexních, nikoliv jen dílčích opatření na podporu testování.

Ministryně práce a sociálních věcí Dipl.-Pol. Jana Maláčová, MSc. doporučila pokračovat v zahájené diskusi na tripartitní úrovni s cílem dosažení shody do konce tohoto týdne.

Prezident KZPS ČR Jan Wiesner požádal o účast na uvedeném jednání rovněž zástupce resortů zdravotnictví a financí.

Místopředseda vlády, ministr průmyslu a obchodu a ministr dopravy doc. Ing. Karel Havlíček, Ph.D. MBA přislíbil jednání se zástupci zaměstnavatelů o možnostech a nastavení úhrad za antigenní testy prováděné v podnicích.

Z á v ě r:

Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR konstatuje, že sociální partneři prozatím nedosáhli shody ohledně návrhu zákona, kterým by byla zaměstnancům kompenzována nařízená karanténa. Diskuse mezi vládou a sociálními partnery bude pokračovat na tripartitním základě tak, aby mohl být příslušný legislativní návrh předložen dne 8. ledna 2021 k projednání na schůzi vlády.

Bod 2 Různé

Zástupci odborů i zaměstnavatelů apelovali na předsedu vlády, aby se zasadil o urychlené schválení legislativního řešení kurzarbeitu v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR.

V kontextu chystaného projednání závěrů Uhelné komise na schůzi vlády vyzval prezident KZPS ČR Jan Wiesner vládu, aby respektovala dohodnuté závěry Uhelné komise. Rovněž předseda ČMKOS Josef Středula podpořil dodržení dohodnutého termínu ukončení využívání uhlí v roce 2038 dle závěrů Uhelné komise s tím, že bez patřičných podkladů a projednání v komisi nelze znovu manipulovat s dohodnutými termíny. V případě splnění všech úkolů v dřívějším termínu, a to včetně vyřešení všech sociálních dopadů, je možné ukončit využívání uhlí i dříve, nyní však není možné stanovovat nové termíny. Ministryně práce a sociálních věcí Dipl.-Pol. Jana Maláčová, MSc. zdůraznila, že součástí rozhodovacích procesů musí být řešení sociálních dopadů i otázka energetické bezpečnosti ČR. Vzhledem k současné situaci není jisté, jak dlouho bude možné udržet pracovní místa pro horníky, vláda by se proto neměla obávat stanovit si ambiciózní cíl. Prezident HK ČR Ing. Vladimír Dlouhý, CSc. upozornil, že právě dodržení dohodnutého termínu je v zájmu energetické bezpečnosti ČR. Předseda ASO Bohumír Dufek zdůraznil, že ukončení využívání uhlí musí být zásadním způsobem podmíněno výstavbou nových jaderných bloků. Místopředseda vlády, ministr průmyslu a obchodu a ministr dopravy doc. Ing. Karel Havlíček, Ph.D. MBA se vyslovil kriticky k popírání dlouhodobých diskusí v rámci Uhelné komise i dohodnutých závěrů z její činnosti.

Předsedkyně Odborového svazu zdravotnictví a sociální péče ČR Bc. Dagmar Žitníková požádala o projednání situace ve zdravotnictví, zejména pokud jde o benefity pro pracovníky v souvislosti s koronavirovou epidemií. Předsedající uvedl, že jednání o možných odměnách pro zdravotnické pracovníky bude probíhat v návaznosti na výsledky hospodaření rozpočtových kapitol i jednotlivých zdravotnických zařízení za loňský rok.

Vzhledem k projednání všech bodů programu mimořádné Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR poděkoval předsedající účastníkům Plenární schůze a její jednání ukončil.

Zpracoval:
Mgr. David Kadečka
výkonný sekretář
RHSD ČR